

Джин Едвардс

В'язень у третій камері

Переклала з англійської
Марина Білонога

Київ
2020

УДК 27-42
ББК 86.37-43
Е 18

Перекладено за виданням:

Gene Edwards

The Prisoner in the Third Cell

Tyndale House Publishers, Inc.
Carol Stream, Illinois, USA

Едвардс Джин

Е 18 В'язень у третій камері/Джин Едвардс;
пер. з англ. Марина Білонога – К.: Єфетов О.В.,
2020. – 64 с.

ISBN 978-966-8795-49-7

Наводячи яскравий приклад історії життя, служіння й смерті Йоана Хрестителя, автор звертається до християн, які страждають від того, що не розуміють до кінця свого Бога та Його вчинків; вважають, що Він не виправдав їхніх сподівань.

Книга вчить нас пізнавати Господа вірою, завжди покладатися на те, що є в Ньому, а не в Його рішеннях, та усвідомлювати, що перш ніж будь-яка трагедія сталася в нашому житті, вона спочатку пройшла через всевладну руку люблячого Бога.

Для широкого кола читачів, які цікавляться питаннями особистого духовного зростання та посвяти Богові.

УДК 27-42
ББК 86.37-43

Originally published in the U.S.A. under the title:
The Prisoner in the Third Cell, by Gene Edwards
Copyright © 1991 by Gene Edwards

Ukrainian edition © 2020 by NARD Publishing Group with permission of Tyndale House Publishers, a division of Tyndale House Ministries. All rights reserved.

В оформленні обкладинки та внутрішніх сторінок використовується зображення: Гверчіно (Джованні Франческо Барб'єрі, 1591-1666)®, Св. Йоана Хрестителя в тюрмі навіщає Саломея. Перо й чорнила. Оригінал знаходиться в Музеї Мистецтв Принстонського університету (Princeton University Art Museum), США; знаходиться в суспільному надбанні; PD-1923

ISBN 978-966-8795-49-7 (укр.)
ISBN 978-0-8423-6908-4 (англ.)

Переклад © 2020 Марина Білонога
Видання укр. мовою © 2020
Видавнича група «Нард»

*Моїй наймолодшій
і дуже любленій донечці Сінді*

Кажуть, що неможливо пробачити людині, яка свідомо кривдить тебе з єдиною метою – знищити або принизити. Якщо це правда, у тебе є одна надія: побачити, що це несправедливе страждання стається з дозволу Бога задля того, щоб дати тобі вирости над тим місцем, де ти стояв раніше.

ПРОЛОГ

– Прибув новий в'язень, капітане.

– Чутки справдились? – запитав той. Не відповідаючи охоронець простягнув Протееві клаптик папірусу.

– Ірод втратив глузд. Колись його ще визнають божевільним так само, як і його батька. Ув'язнення цієї людини, – продовжував він, – може запросто викликати повстання. Народ лютує.

– Даруйте, пане, але я мушу сказати: мені це не подобається, – промовив схвильованим голосом один із охоронців. – Мені не подобається, що він тут. Я не хочу, щоб мої руки були в його крові. Я боюся цього чоловіка. Якось я слухав його в пустелі. Мені страшно, що Бог може зробити нам за ув'язнення такої людини.

– Виконуй свій обов'язок, солдате. Готуй камеру.

– Вільна тільки одна, пане.

– Тоді готуй її.

– Там немає що готувати, пане. Це *третья* камера.

– Яма? Ми побачимо, як святого чоловіка Божого кидають *туди*?

– Пане, є ще одне, що мене гнітить найбільше.

– Що, солдате?

– Мене жахає те, що нам доведеться вислухати від двох інших в'язнів, коли вони дізнаються, хто перебудуватиме у третій камері.

– Не могу не погодитися з тобою, – зітхнув Протей.

У той момент двері наверху біля сходів відчинилися навстіж. На порозі можна було розгледіти обриси двох солдатів і в'язня. «Цікаво, скільки Ірод ще тримає його в живих», – подумав собі капітан.

*Той, хто за меч береться,
від меча загине.
Той, хто відмовляється меча підняти,
на хресті загине.*

Єлисавета відчинила двері дому, щоб привітатися з молодим родичем, який прийшов з Вифлеєма.

– У мене термінове послання для тебе від Йосифа і Марії.

– Заходь, – промовила Єлисавета. У цей момент до кімнати увійшов Захарія, тримаючи на руках трирічного хлопчика.

– У мене є послання і маленький пакунок, це все від Йосифа і Марії.

– Будь ласка, прочитай, – попросила Єлисавета. – Мої очі давно втратили здатність читати такі маленькі букви.

Юнак зламав воскову печатку на маленькому сувої, відкашлявся і почав читати.

Дивні речі відбулися в нашому житті останнім часом, події не менш незвичайні, ніж ті, що призвели до народження вашого й нашого синів.

Тільки-но вчора до нас приходило троє вавилонських астрологів. А тоді, минулої ночі, Йосиф бачив сон, дуже тривожний сон. У ньому наш син був у великій небезпеці від гніву того чудовиська, Грода Великого. Ми негайно покидаємо Вифлеєм. Ми з Йосифом вирушаємо до Єгипту, щоб перечекати там, поки не мине ця жахлива загроза, якою б вона не була.

Але не тільки наш син у небезпеці. Ми боїмося, що і Йоан також. Можливо, всі юдейські немовлята-первістки в небезпеці. Єлисавето, ми наполегливо просимо, щоб ви із Захарією негайно покинули Юдею. Їдьте, куди завгодно, але найближче і найбезпечніше місце, де ви могли б сховатись, – це постеля. Разом з цим листом ми посилаємо вам

ДЖИН ЕДВАРДС

*маленький подарунок. Щоб ви не дивувались, я
поясню, звідки в бідного теслі з дружиною золото.
Вавилонські астрологи принесли нам кілька дарів.
Одним із них була скринька із золотими монетами.
Ми ділимося ними з вами трьома. Будь ласка, в ім'я
нашого Бога, тікайте з Юдеї сьогодні ж. Завтра
може бути пізно. Ми спробуємо знайти вас у кращі
дні, коли, сподіваюся, повернемося з Єгипту.*

На листі були підписи Йосифа і Марії.

Разом з листом юнак вручив Захарії маленький шкіряний капшук, який той швидко відкрив. У капшuku було кілька золотих монет. На якусь мить запала тиша. Єлисавета, незважаючи на дарунок, першою порушила мовчанку.

– Ірод мене не дивує. Ворог Божий саме так і діє. Ми мусимо негайно тікати.

Захарія звернувся до юнака-посильного:

– Йди і нікому про це не кажи.

Після цих простих слів юнак шанобливо схилив голову і вийшов.

– Ти права, Єлисавето. Ми повинні негайно вирушати в пустелю.

– Але як ми там виживемо? Для повної безпеки ми маємо піти далеко вглиб пустелі. Чи там можливо *вжити*?

– Єлисавето, це буде непросто для Нас всіх, м'яко кажучи. Але ессени там живуть, деякі – навіть сім'ями. В пустелі вони мають домівки, у них є діти. Наш син *виживе*. Можливо, – усміхнувся Захарія, – і нам з тобою вдасться протриматися там якийсь час.

Вітри віяли немилосердні. Спека перевищила всі сподівання Захарії і Єлисавети. Стіни ущелин були гарячими, мов піч. Навіть підхоплений вітром пісок обпікав обличчя, намагаючись, здавалося, знищити кожного, хто посмів увійти до цієї природної печі. Вода траплялась рідко, їжі не було зовсім. У розпалі вбивчої спеки Захарія кілька разів втрачав свідомість.

Нарешті після тижневого поневіряння цим киплячим пеклом троє подорожніх дійшли до одного із селищ ессенів. Відпочивши кілька днів, вони увійшли ще глибше в цю піч з піску і каменю. І нарешті вони дістались до найбільшого з ессенських поселень.

Розсудливі ессени зустріли трьох подорожніх з люб'язною стриманістю. За кілька тижнів літня пара та їхній маленький син стали частиною цієї дивної спільноти релігійних стоїків.

Захарія майже одразу захворів. У цьому пеклі ніде було сховатись від усепроникної спеки. Старенький знав, що його смерть – це лише питання декількох днів.

Свої останні години він провів під опікою жінок із селища, які милосердно обгортали його тіло мокрим ганчір'ям. Нарешті, пізно вночі, коли спека трохи спала, Захарія віддав своє життя Богові, залишивши вдову з маленьким сином.

У подальші роки молодий Йоан зайняв своє місце в спільноті ессенів, поступово стаючи одним з них. Здавалося, із самого початку в хлопця була природна схильність до життя у спільноті в цьому пустельному усамітненні.

Спека в пустелі врешті-решт завдала удару і Єлисаветі, бо ж старенькі не живуть довго у такому ви-

ДЖИН ЕДВАРДС

паленому світі. Коли сили Єлисавети згасали і вона усе рідше підводилася на ноги, до селища дійшли чутки, що Ірод помер. Єлисавета негайно вирішила повертатися додому, до прохолодних схилів Юдеї. З останніх сил і завдяки кільком ессенам вона з сином безпечно повернулися до свого юдейського дому. Але невдовзі після того, як Йоанові виповнилося дванадцять, Єлисавета відійшла до Захарії, спочивши в Богові. Йоан тепер став сиротою. Найближчі родичі Єлисавети поховали її неподалік від того самого місця, де їй колись з'явився ангел і сказав, що вона народить одного з найдивовижніших дітей, які коли-небудь приходили у цей світ.

Де житиме Йоан тепер, коли обоє батьків померли? Хто допоможе хлопцеві стати на ноги? Ці питання ставив собі кожен, коли Йоан та його родичі поверталися додому після похорону.

III

– Йоане, ми співчуваємо тобі у смерті матері, – це був голос Ганнеля, одного з найбільш благочестивих мирян в Ізраїлі. – Однак потрібно прийняти рішення. Завтра кожен з нас має повернутися до свого дому. Тобі вирішувати, з ким із нас ти будеш жити. Хоч я й не є твоїм найближчим родичем, та прийшов сюди, тому що знаю про твою відданість єврейській релігії, і я часто говорив з твоєю матір'ю про те, що міг би взяти тебе у свою сім'ю, якщо за Божим провидінням настане така потреба.

Йоане, я знаю, як ти бачиш своє майбутнє: у служінні Богові. На мою думку, найкраще можливе рішення для тебе – це піти жити зі мною. Бог дуже

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

добрий до мене, Йоане. Наша оселя – вельми благочестивий дім. У ньому є молитва, є піст. Уся моя сім'я дуже віддана Богові. Я навіть маю кілька сувоїв Священного Писання. Мало який дім удостоєний такої честі.

Я присягаюся тобі зараз, на очах у твоїх родичів, що тебе навчатимуть найкращі рабини. Я обіцяю дати тобі найкращу релігійну освіту. У нас великий зручний дім. Ти зможеш проводити в молитві стільки часу, скільки забажаєш. Ти зможеш приходити і йти тоді, коли тобі це потрібно для навчання релігії. Коли тобі виповниться двадцять один, ти зможеш, якщо забажаєш, піти до Храму в Єрусалимі і навчатися у фарисеїв або вивчитися на храмового священика. І хоч ти з племені Юди, а не Левія, тобі дозволять увійти до будь-якої релігійної спільноти, зокрема й до левитського священства, адже ти прийняв обітницю назорейства.

Ганнель замовк. Йоан нічого не відповідав і не виказував жодних почуттів.

Наступним заговорив Парнах – двоюрідний брат Захарії, людина впливова і багата.

– Йоане, це правда, що ти можеш далі слідувати за своєю обітницею назорейства. З іншого боку, може настати день, коли ти вирішиш обрати якийсь інший шлях у житті. Якщо ти підеш жити зі мною, я обіцяю тобі найкращу освіту в Ізраїлі. Немає потреби розповідати про моє становище в уряді. Я належу до верхівки влади. Ти зростатимеш поміж найвпливовіших людей у нашому краї, тому що серед моїх друзів є навіть найбільші правителі. Я пропоную тобі становище, престиж і доступ до влади. Якою б не була твоя мета у житті, якщо належатимеш до

ДЖИН ЕДВАРДС

мого дому, ти дружитимеш з людьми, які мають найбільший вплив, і це допоможе досягти твоєї мети. Я б наполегливо радив тобі жити в мене.

І знову Йоан нічого не відповів.

Тепер настала черга Йосифа і Марії. Марія заговорила.

– Йоане, ми мало що можемо тобі запропонувати. Здебільшого, товариство твоїх троюрідних братів та сестер. У нас велика сім'я. Ви з моїм найстаршим сином завжди любили бути разом. Але якщо ти підеш з нами, то працюватимеш у столярні. Я гадаю, зважаючи на те, що запропонували ці люди, було б мудро тобі піти з кимось із них. Мені навіть ніяково запрошувати тебе до нашого дому. Як я вже казала, ми бідні, тож мало що можемо дати тобі, крім нашої любові.

– Я знаю, – нарешті відповів Йоан. – Якщо б я мав обирати між Ганнелем, Парнахом і вашою родиною, то я вибрав би останнє.

– То ти підеш і житимеш з нами?

– Ні, – відповів Йоан, – спокійно вдивляючись у обличчя Марії.

Марія мимоволі затулила уста долонею.

– Ессени. Ти хочеш жити з ессенами, так? – Марія замовкла, і на її обличчі відобразилось бажання отримати чітку відповідь.

– Так. Моє місце там.

На мить запала тиша.

– Йоане, – продовжила Марія, – можливо ти не знаєш цього, але кілька ессенських сімей переїхали до Назарета. Чи пам'ятаєш ти двох хлопчиків, з якими ти колись грався там... і ох, так... і ту маленьку зеленооку...

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

– Маріє, – перебив її Йоан рішучим, ледь не сурорим голосом, що було дуже невластиве єврейському хлопцеві. – Я знаю, що повинен робити. Господь дуже чітко дав мені це зрозуміти. Я маю повернутися в пустелю і жити там.

Відтак Йоан обернувся до Ганнеля і Парнаха.

– Я хочу подякувати вам обом за ваші люб'язні пропозиції. Ви завжди ставилися до мене з милосердям і турботою. Дякую за те, що вболіваєте за моє майбутнє. Однак я знаю, де моє місце. Я повертаюся у пустелю.

Йоан ще раз обернувся до Марії.

– Ти була найближчою подругою моєї матері. Вона ніжно тебе любила. І часто говорила про тебе. Однак я мушу покинути вас, не зволікаючи, й сам. Господь забрав моїх батька й матір. Я ні перед ким не маю зобов'язань. У мене немає братів чи сестер, немає бабусь чи дідусів, – Йоан на мить замовк. – Не хвилюйтеся за мене; і хоч усім вам може здаватися, що я просто зник, зі мною все буде гаразд. Бог *подбає* про мене.

Я мало в чому впевнений, окрім того, що мушу жити в пустелі, поки Бог не скаже мені щось інше. Знаю я й те, що серед есенів я пізнаю, чого від мене хоче Бог. Пустеля дасть мені відповіді. До виконання Його волі мене приготує не місто і не село, а пустеля.

Наступного ранку хлопець, якому не виповнилося і тринадцяти, попрощався з Парнахом, Ганнелем, а також Марією з Йосифом і своїм троюрідним братом, який був на рік молодшим за нього та мав ім'я Ісус.

IV

Йоан знову зайняв своє місце серед есенів, але не дозволив нікому всиновити його. Він жив сам. Щоб задовольнити власні мізерні потреби в їжі, воді та вбранні, він працював своїми руками.

Жодного разу за всі роки Йоан навіть не торкнувся до вина. Його волосся, нестрижене від народження, відросло. Але тому що це було єдиним можливим джерелом гордості у його житті, він приділяв своєму довгому чорному, мов вороняче крило, волоссю мінімум уваги, не помічаючи його довжини і краси.

Багато часу в пустелі Йоан проводив у молитві й пості – так багато, що його пальці інколи синіли і часом він був таким слабким, що ледь тримався на ногах. Часто він цілі дні і ночі проводив у безперервній молитві, майже нічого не роблячи для того, щоб захистити своє тіло від суворих стихій пустелі. Аскетичним був спосіб його життя; суворим став і його характер.

Минали роки, і Йоан почав проводити час у мандрах пустелею. Люте сонце викоржало його обличчя і проклало на ньому глибокі борозни. На момент досягнення зрілості син Захарії і Єлисавети вже виглядав набагато старшим за свій вік. Та для Йоана такі речі були малою ціною за довгі мандрівки пустелею, яких він прагнув найбільше. Там він міг годинами безперервно проводити час наодинці з Богом. Виючий вітер, пекельна спека, палюче сонце і колючий пісок стали його найближчими товаришами.

До тридцяти років, коли, за традицією, праведники завершували підготовку і починали своє служіння, Йоан став людиною, яка могла чути голос Бога у вітрі пустелі, бачити Його обличчя в сонці й відчувати

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

Його присутність у піщаному вихорі. Він тепер став і загадкою, і легендою серед есенів. Мало хто жив настільки відданим Богові життям, були певні есени. Мало хто зрікався втіх щоденного життя, щоб не мати жодних перешкод у прагненні пізнати Господа. Для есенів і навіть деяких кочових племен не залишалося сумнівів, що серед них зростає пророк. Пустеля давала народитись людині Божій.

Світ нечасто бачив таких людей, як Йоан, відданість якого Богові була цілковитою – в його житті не було місця ні для чого, крім поклику промовляти від Божого імені. Він не знав, що таке сім'я, жив без розваг, без друзів, без спілкування. В нього ніколи не з'являлось думок про одруження, дім чи дітей. Усе в Йоані було зосередженим на Бозі. Відданість Авраама, Мойсея, Іллі, Єлисея і Амоса бліднула в присутності цього цілеспрямованого одинака, єдиним другом і супутником якого був його Господь.

Ніколи раніше світ не бачив нікого схожого на Йоана, і навряд чи побачить колись ще.

Одного вечора, коли той стояв на скелях з пісковика, що височіли над Мертвим морем, і дивився, як яскраве червоне сонце сідає за зубчастими схилами, до нього промовив голос із неба:

«Йоане, сповнився час. Наблизилось те, до чого ти йшов усе своє життя. Іди. Проголошуй День Господній. Знижуй гори і пагорби; заповнюй долини; готуй Месії дорогу. Іди, Йоане, вже. Не дивися ні праворуч, ні ліворуч. Нехай не буде нічого іншого у твоєму житті. Ніхто ніколи не ніс такої відповідальності, яку несеш ти цієї години. Сповідай прииється Господа!»

Каравани кочівників першими зустрілися віч-на-віч із пророком пустелі. Їхні очі виражали недовіру, коли вони дивилися на таку виморену істоту. Перша їхня думка була досить простою: «Це божевільний, який блукає пустелею». Або більш милосердною: «Якийсь ессен через спеку втратив розум».

Було очевидно, що цей безіменний чоловік – єврей; але вдягнений він був у одяг з шерсті нечистої тварини – огидного верблюда. А незабаром поширились чутки, що харчувався він сараною – їжею, яку вживали лише найбідніші, зубожілі люди.

Його зовнішній вигляд свідчив про те, що він – божевільний; його слова – про те, що він пророк. Нечесане волосся чоловіка ледь не сягало колін. Обличчя було обличчям старця, але в голосі гриміла енергія юності. Його очі блискали палаючим вогнем пустелі.

Люди мимоволі зупинялися й задивлялися... *і слухали*. Його голос звучав чисто. Слова були величними й відважними, майже поетичними. У кожному слові відчувалася сила. Сам чоловік випромінював гідність і чистоту, майже недосяжні для людського розуміння.

Каравани сповільнялись і оточували чоловіка. Кожна душа напружувалась, аби почути, що скаже цей незнайомиць.

І те, що ці пустельні мандрівники чули, резонувало з їхніми власними найглибшими почуттями. У той же час ці слова примушували кожного з них визнати свою провину. Все, що він говорив, позбавляло їх мужності. Те, що він пророкував, було неможливим, але те, чого він вимагав, – ще неймовірнішим. Йоан

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

не лише вимагав від своїх слухачів радикальних змін, але й вимагав їх негайно, прямо на тому ж місці.

Ніхто, вони були певні, не сприйме цього чоловіка всерйоз.

Ці каравани йшли далі, але приходили інші; й вони також зупинялися та слухали. І кожен з них, коли нарешті виходив з пустелі, ніс із собою звістку про божевільного або пророка, що проповідує в пустелі кожному, хто наважується зупинитись, щоб його почути.

«Чому він не йде у села, щоб проголошувати своє слово? Хіба він не знає, що всі шановані пророки проповідують на ринкових площах, де їх можуть почути люди? Чи цей немудрий думає, що люди підуть у те прокляте пекло, щоб почути його? Хто при здоровому глузді піде в пустелю по бездоріжжю і стоятиме там під палючим сонцем, щоб послухати вимоги, які ніхто не збирається виконувати? Він божевільний, їй-бо».

І все ж це сталося. Деякі каравани, повертаючись назад, розшукували пустельного пророка. Простий народ із селищ, розташованих на краю пустелі, вирушав послухати його. Шукаючі серця, спорожнілі душі, спрагли духом, що відчайдушно прагнули того, чого в них не було, насмілювалися принести свої беззмістовні життя у те не позначене на карті пустище, щоб знайти *Пророка*.

Спочатку лише одиниці чули його, але вони поверталися й розповідали друзям про те, що пережили. Чутки про цього дикуну розповсюдились по всій Юдеї та Галілеї.

Перші слухачі приходили до нього по одному чи по двоє, тоді почали приходити десятками і сотнями, а відтак – тисячами. Вони приходили пішки по

ДЖИН ЕДВАРДС

розпечених пісках. Щодня їхнє число зростало. Деякі підприємливі люди почали невдовзі організовувати цілі каравани у пустелю з бажаними почути цього чоловіка.

Усі вони слухали. Деякі плакали. Інші щиро падали на коліна. Багато хто кричав у весь голос, благаючи незаслуженого прощення. Інші схвально вигукували. Ніхто не глузував. Ані слова осуду не зійшло з жодних уст, принаймні серед простого люду.

Однак ті, хто ніколи не слухав його, хто жив у далекому місті Єрусалимі... вони судили його, засуджували і виносили вирок... не бачивши і не чувши його. Вердикт був простий. І відомий. Він виноситься кожному інакodomцю в усі часи: «У ньому – біс».

Кілька людей прийшло і сіло прямо біля його ніг. Їхня мета зрозуміла: вони хотіли бути учнями Йоана. І так воно сталося.

Ця жменька учнів прийняла спосіб життя Йоана і стала його постійними супутниками. Як і їхній вчитель, вони були суворими, похмурими і стриманими людьми. Так, як і він, вони несли у своїх серцях тягар гріхів Ізраїля. Ці люди приєдналися до Йоана в його титанічній справі – готувати дорогу для приходу Месії самого Бога.

Слухати Йоана означало почути неочікуване, і кожного дня це було щось нове. Щодня Йоан говорив, і щоразу він звертався до натовпу словами, яких люди ніколи ні від кого не чули. Його зухвалість та безстрашність в обговоренні будь-якого питання викликали благоговійний трепет у натовпу *та* учнів.

Одного особливо спекотного дня, коли натовпи людей, здавалося, простягались до горизонту, Йоан вигукнув: «У день після суботи я піду на річку Йор-

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

дан. Там я хреститиму в його водах тих, хто розкається у своєму способі життя. Я занурюватиму всіх, хто приготувався до пришествя Господа».

Саме в той день Йоан отримав нове ім'я – ім'я, якому належало незабаром бути на устах в усього Ізраїля, адже відтоді він став відомий як Йоан Хреститель.

VI

Люди приходили послухати Йоана, шукаючи те, що могло б заповнити глибоку пустку в їхньому житті.

Купці приходили послухати його і калялись у своїх нечистих справах, а тоді охрещувались у славетних водах Йордану. Приходили солдати, калялись у своїй жорстокості й приймали хрещення. Приходили погоничі верблюдів, землероби, рибалки із селищ, домогосподині, відомі жінки, блудниці – люди з усіх верств населення. І кожен, здавалося, приходив з якимось таємним гріхом, каявся у ньому і зникав у водах Йордану.

Кожний єврей знав прадавнє значення занурення у води саме цієї особливої річки. Воно означало кінець життя, припинення всього. Кожен, хто чекав на хрещення, стояв на східному березі, який був чужою землею. Там люди сходили у воду і зникали... щоб померти. Але кожен виходив з води і ступав на західний берег у безпеці меж Обіцяної землі, щоб почати там нове життя з Богом. Ця проста драма назавжди залишалась у їхній пам'яті.

Один день біля Йордану видався особливим, не схожим на інші. Розпочався він з приїзду колісниць, запряжених кіньми. Прибула делегація високих са-

ДЖИН ЕДВАРДС

новників. Що за важливі персонажі вирушили до цього нічим не ушанованого місця?

Це були релігійні лідери нації.

Коли Йоан побачив цих вишукано вдягнених людей, усі м'язи в його тілі наче заціпеніли. Жоден рух на обличчі не видав його почуттів. Коли релігійні сановники торували собі шлях крізь юрбу, Йоан спостерігав, як прості люди схиляли голови або шанобливо ставали на коліна. Найбільшому дисиденту всіх часів непросто було дивитись на це.

Йоан вивчав кожну людину, яка виходила з колісниць. Дехто явно приїхав, щоб насміхатися, збирати докази проти Йоана та осудити його. Інші прибули у великих сумнівах, сподіваючись з'ясувати для себе, чи Йоан дійсно справжній пророк. Були серед них навіть кілька людей, з наймолодших, які по-справжньому вірили, що Йоан є людиною Бога. Вони сподівалися, що старші, більш шановані лідери, можливо, погодяться з їхньою думкою. Зрештою, якби старші лідери дали Йоанові своє благословення, деякі з цих молодих людей охоче стали б його учнями.

Але Йоан бачив більше за це. Він дивився в серце кожної людини, яка зараз пробиралась крізь юрбу, і помічав найбільшу слабкість кожного. Серед них не було нікого достатньо сміливого, хто би міг з власної волі порвати з усталеними релігійними традиціями.

Юрба продовжувала розступатися перед цими хваленими вождями. Делегація йшла до переду, щоб зайняти свої законні почесні місця. Терпіти таке пророкові пустелі було понад силу. Тогочасна релігійна система *у цьому місці*? І готова нав'язувати свої огидні звички? Як вони посміли прийти! Як насмілилися принести *сюди* свою пиху, презирство, зневагу й гордощі!

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

Йоан не прийшов на землю, щоб йти на поступки, і не для того, щоб схиляти таких людей на Божі шляхи. Зрештою, ці люди самі вважали себе авторитетами щодо шляхів Божих. Йоан не намагався зробити неможливе: він не закликав вождів релігійного устрою вийти з тієї системи. І все ж присутність цих людей спотворювала свободу, яку здобували охрещені, вийшовши за межі устрою цього світу.

Тому Йоан оголосив війну. Відкрити, нестримну, безстрашну війну... найшанованішим особам Ізраїля. Він хотів, щоб кожна присутня там людина знала, що він думає про ланцюги, у які хранителі традицій закували серця і душі Божого народу. А що ж він про це думав? Він вважав, що вся ця релігійна культура повинна загинути.

Гучний голос Йоана вражав чи не найбільше з усіх його вмінь, але тоді він загарчав, як лев. Метнувши вперед вказівний палець, він сколихнув землю і небо своїм звинуваченням.

*Хто... хто, я питаю... хто сказав вам розкаятися?
Ви, гадюче поріддя, що ви тут робите?*

Натовп був приголомшений. Ніхто *ніколи* не розмовляв так з *цими* людьми. Багато хто мимоволі піднявся з колін; за мить на деяких обличчях почали з'являтися широкі посмішки. Але погляди кожного були прикуті до релігійних вождів. Якою буде їхня реакція? І, чи можливо таке, що Йоан своїми словами вчинив... щось подібне до богохульства? Людям були відомі чутки про те, що Йоан був біснுவатим; але це не могло зарадити. Вони любили його за сміливість, але ніхто не міг подумати, що він кине виклик релігійним вождям їхньої країни. *Ніхто* ніколи такого не робив!

ДЖИН ЕДВАРДС

Шок змінився на розгубленість, коли Йоан продовжив говорити.

Я ще раз питаю, гадюче поріддя, хто вас навчив тікати від наступаючого гніву?

Релігійні вожді зупинились. Ніхто не міг так з ними говорити. За коротку мить один із лідерів різко осмикнув свого плаща, обернувся і пошепки сказав щось тим, хто стояв з ним поруч. Ті своєю чергою передали іншим знак йти геть.

Але Йоан ще не закінчив.

Ваше дерево! Сокира вже лежить при його корінні. Гнів Божий обернувся на вас. Сокира зрубає ваше дерево і знищить корінь. Близький день, коли гнів Божий вигубить вас.

На тих словах вся делегація, як один, підбрала свої одяги і поспішила до колісниць, і кожен замислював план помсти Йоанові.

Хтось з юрби щось схвально вигукнув. Ще хтось заплескав у долоні. За мить уже весь натовп стояв і підхоплював оплески. Усюди чоловіки і жінки відчували, як з їхніх душ падають кайдани. Нарешті хтось насмілився кинути виклик релігійній системі!

Натовп нестримно рушив до Йоана. Здавалося, що всі, хто ще не охрестився, прагнули зробити це зараз. Усі вони, як один, збагнули дещо глибше з Йоанових слів щось таке, чого вони не розуміли раніше.

Це був славний день. Однак ніхто, здається, не розпізнав очевидного. Така поведінка Йоана вела його до смерті.

А пізніше був ще один дуже пам'ятний день.

VII

Наче вікно, над річкою Йордан прочинились двері іншого світу. Із самого осердя буття Бога-Отця вийшов Його священний Дух, Святий Дух, що як голуб випурхнув крізь відчинені двері і зійшов спочити на одному з присутніх, які слухали Йоана.

Йоан пильно розглядав юрбу, гострим поглядом дивляючись у кожне обличчя. Що це було? Надприродне світло, що з'явилося нізвідки, наче голуб вилетів з вікна, і зійшло спочити на комусь у натовпі.

Йоан усвідомив, що він бачить те, чого не міг бачити більше ніхто. Це був знак Месії. Йоан замовк. Він думав лише про одне: «Куди сів голуб світла? На кому він спочив?»

Натовпом пролетіло приглушене шепотіння. Багато хто стежив за рухом Йоанового погляду.

Несподівано Йоан заволав:

«Ось Агнець Божий!»

«Я – ніщо. Ця людина – усе. Не дивіться на мене; майте надію в ньому! Я йому не гідний розв'язати й ремінця сандалів».

Здавалося, Небесний Отець погоджувався з цим. Стоячи у дверях між двома світами, Він гучно промовив: «Це Син мій любий, що Його Я вподобав».

А якщо Бог був задоволений, був задоволений і Йоан. Також пророка не хвилювало те, що натовпи людей покидали його і починали йти за Ісусом. Зрештою, Йоан знав, що саме для цього він і прийшов у цей світ.

Чого він не знав, то це того, що найлегші дні Його служіння тепер залишились позаду. Найважчі – чекали попереду.

VIII

– Розкажи про мого троюрідного брата, – попросив Йоан.

– Зараз він у Галілеї. Він, як і ти, має дванадцятьох учнів; але також є й інші – можливо, п'ятдесят або шістдесят, які завжди з ним. Він мандрує з міста до міста, проповідуючи.

Це був голос Надава, Йоанового послідовника, який бував у Галілеї і на власні очі бачив Ісусове служіння.

– Час від часу він говорить до великих натовпів людей, але більшість часу навчає в чиїхось домівках.

– Про що він говорить?

– Здебільшого розповідає історії. І багато з них з великою часткою гумору.

Надав замовк на мить.

– Учителю, чи відомо тобі, що він *п'є*? Я маю на увазі, що він *п'є вино*! І ті його дванадцяттеро учнів не схожі на нас. Вони багато сміються. Його часто запрошують на бенкети. Здається, він завжди приймає ті запрошення. Дехто каже, що він надто багато їсть і надто багато *п'є*, або принаймні так чинять його *учні*.

Йоан слухав зацікавлено, але його поведінка не виказала жодної з потаємних думок. Ніхто з присутніх не мав ані найменшого уявлення про те, що він думав з приводу розповіді Надава. Цю рису Йоан набув ще в дитинстві.

Надав продовжував:

– Люди, з якими він спілкується, – це переважно митарі, блудниці... ну, й подібні до них.

Один з учнів Йоана перервав розповідь.

– Учителю, ми постили так, що мало не вмирили з голоду. Ми молились аж до ран на колінах. Ми бе-

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

ремо з тебе приклад у цих речах. Ти постиш, ти проводиш своє життя у молитві, ти живеш життям великих обмежень і дисципліни в цих речах. А твій брат розповідає історії, говорить про лілії і пташок, зерна й овець, ходить на бенкети, де їсть і п'є. Здається, загалом, що він безмірно насолоджується життям. Дехто навіть називав його винопивцем і ненажерою. Ти розумієш, чому деякі з нас трохи спантеличені?

Після довгої паузи стало ясно, що Йоан не дасть відповіді. Нарешті він глибоко вдихнув і встав.

– Люди чекають, і я маю сказати їм дещо важливе.

Йоан вийшов до середини натовпу і піднявся на великий камінь. Вечоріло. Через поле дув прохолодний вітерець з Галілейського моря. Сонце сідало і пронизувало небо незмірними золотими променями.

Йоан обвів поглядом людей і закликав власне серце згадати знову мету свого життя: привести Ізраїль до повного розкаяння, знизити гори, заповнити долини, приготувати дорогу для остаточної і найвеличнішої Божої роботи на землі.

– Наш цар, – закричав Йоан, – взяв за себе дружину свого брата! Ірод накликав гнів Божий на себе. Не пощадить цей гнів і його дружину Іродіаду.

Вже наступного ранку тетрарх Ірод знав про Йоанове обвинувачення. І почувши це, він розлютився. Та неможливо порівняти лютя Ірода з люттю його нової дружини, адже вона пообіцяла собі помститись Йоанові Хрестителю найчорнішою помстою. І в тій жадобі помсти вона кричала чоловікові, що Йоана потрібно арештувати і кинути до темниці. Негайно! Та це ще був не кінець її лихого задуму.

Протей підвів очі, намагаючись розгледіти причину шуму зверху на сходах. Він побачив тінь в'язня, який стояв між двома римськими наглядачами. Закутий у кайдани в'язень повільно, насилу почав спускатися довгими, вузькими сходами.

Протей мимохіть подумав собі: «Я завжди уявляв тебе людиною-велетом; а тут ти здаєшся таким звичайним. Ти виглядаєш... майже *беззахисним*».

Тепер в'язня можна було роздивитися як слід. Капітан пильно вдивлявся в обличчя Йоана, але, як і багато інших, не міг збагнути з його виразу, про що той думає. Чи боявся він? Хвилювався? Злився? Протей звик до того, що завжди міг прочитати емоції в'язня в таку хвилину. Але сьогодні цей в'язень ніяк не виказав себе.

Протей обернувся до одного з солдатів позаду себе.
– Третя камера.

Солдат відкрив залізні двері; одразу за ґратами камера різко йшла приблизно на чотири метри вниз. Другий солдат саме збирався зав'язати мотузку на балку і спуститися в яму, але Протей його зупинив.

– Зачекай. Я сам прикую в'язня. – Сказавши це, Протей обернувся до двох римських наглядачів і жестом наказав їм зняти з в'язня кайдани. Тоді він пройшов до дверей камери і спустився в яму, що кишіла щурами.

Це було темне, мокре й огидне місце – саме таке, яким і має бути темниця. Протей гукнув наглядачам:

– Відійдіть від в'язня! – після чого звернувся до нього. – Йоане, спускайся вниз на тій мотузці.

Йоан взяв в руки мотузку і спустився вниз у прокляту яму.

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

– Я мушу вдягнути тобі на руки і ноги ці ланцюги. Вони прикуті до стіни, але досить довгі, тож ти зможеш трохи рухатись. Такий наказ Ірода. Мені прикро робити це. Але ти залишишся у цій в'язниці, поки він не вирішить, що з тобою робити.

Якийсь час Протей трудився, скріплюючи кайдани навколо Йоанових зап'ясть і щиколоток. Закінчивши, він зробив крок назад.

– Двоє твоїх учнів попросили дозволу зустрітись з тобою. Їм дозволять прийти наступного тижня. Я так розумію, вони принесуть тобі їжу.

Протей вхопився за мотузку і зібрався підніматись наверх. Потім зупинився, обернувся і подивився на Йоана.

– Я чув, як ти говорив у пустелі. Мені дуже шкода...

– Усе гаразд, – відповів Йоан. – Це не твоя провина.

Після цього капітан піднявся наверх, зачинив за собою двері камери й звернувся до всіх солдат, які були на посту.

– Послухайте мене. Наскільки дозволяє ця клята камера, зробіть усе можливе для цього чоловіка; забезпечте його їжею, водою й усім, що буде потрібно. Вдовольняйте його потреби, які не заборонені наказом Ірода. І ще одне... Я повісив табличку з ім'ям Йоана на стіні біля дверей його камери. Я хочу, щоб кожен пам'ятав, *хто* знаходиться в темниці.

З першої камери пролунав голос.

– Що ти сказав? Вони ув'язнили тут Йоана Хрестителя?

Протей зітхнув. Він, як і кожен з присутніх, знав, що буде далі.

– Це Ірод зробив, хіба ні? Кляте чудовисько. Йоане, це ти? Пам’ятаєш мене? Ми зустрічалися востаннє, коли ти був ще дитиною. О, я був тоді великою людиною... Та поглянь на мене тепер!

Ірод забрав у мене дім, забрав усі гроші. Без суду і навіть без слідства! А потім кинув мене у цю бісову діру. Тепер вже Ірод заможний! Розбагатів на *моїх* статках, а я тепер – жалюгідний злидар. Проклинаю тебе, Іроде! Чудовисько! Нечестивець!

Я служив йому двадцять років. Вірно служив. Ні з ким ще ніколи не поводитись так несправедливо, як зі мною. Те, що він вчинив – жахливе свавілля, ось що я скажу. А тепер подивіться, до чого дійшов цей мерзенний чоловік; яким то негідником треба бути, щоб схопити пророка Божого і кинути у це прокляте місце!

Кажу вам: кожна біда, кожен біль, кожне страждання в Юдеї йдуть від Ірода. Немає справедливості на цій землі, немає милості... немає співчуття. Це все його вина. Усе через нього.

Йоане, ти мене чуєш? Запам’ятай мої слова, ти згниєш тут, як і ми всі. Там, у своїй пустелі, ти сказав одну правильну річ. Зло людського серця не має кінця. А Ірод – найгірше з усіх зол. Я був би тепер щасливою, успішною людиною, якби не той бездушний Ірод та інші... інші... *ті* нечестивці, які змовилися з ним проти мене, щоб забрати все, що в мене було.

– Парнаху, притримай язика, – гукнув один з наглядачів.

Запала тиша. В’язень у першій камері замовк. Та, на жаль, його крики розбудили в’язня в сусідній камері.

XI

Худий, сухорлявий чоловік підійшов до дверей своєї камери і дико глянув у вічі начальника охорони.

– Йоан? Тут? Ти кажеш, що Йоан *тут*, у в'язниці Махерона? Ти кажеш, Протею, що його кинули саме в третю камеру?

– Так, Ганнелю, Ірод арештував Йоана і посадив його сюди.

– Невже у Бога немає жалю? Невже Він нічого не відчуває? – кинув Ганнель холодним, слабким голосом. – Чи посвята не має для Нього жодного значення? Колись і я вірив у Бога, зовсім так само, як вірить Йоан. Ти справді тут, Йоане? Пам'ятаєш мене? Я жив благочестивим і святим життям перед Богом. Ти ж пам'ятаєш, Йоане, чи не так? Отож поглянь, що це мені принесло. А тобі? Дивись, що *тобі* принесла твоя відданість Богові! Чи такий має бути кінець людям, які любили Бога і корились Йому? Що це за Бог, який дозволяє такі страждання, які ми тепер терпимо? Боже, Ти кинув одного з Твоїх вірних слуг у гидезну діру!

Ганнель просунув руку крізь ґрати своєї камери, стиснув кулак, підняв обличчя догори й почав вигукувати прокляття Богові. Закінчив він свою гнівну тираду заявивши:

– Більше ніколи я не служитиму Богові, який так поводить ся з людьми. Де Він був, коли я Його потребував? Йоане, де *твій* Бог, коли ти найбільше Його потребуєш?»

Ані звука не долидало з третьої камери. Що б Йоан не думав у ту мить, він тримав це при собі. Протеї мимоволі замислився: «В'язень у першій камері

ДЖИН ЕДВАРДС

звинувачує в усьому людей. В'язень у другій – звинувачує в усьому Бога. Цікаво, кого звинувачувати-ме в'язень у третій камері. Людей? Бога?

Чи, може, свого троюрідного брата?»

XII

Перед нами селище в Галілеї, яке зветься Наїн. Починає вечорити. Вулиці переповнені людьми, які чекають черги, щоб привести своїх хворих до Ісуса.

Деякі з немічних сліпі, деякі – каліки; один серед них глухий; інший б'ється в судамах з піною біля рота, його силою стримують родичі. Стурбована мати тримає на руках своє немовля, що має гарячку. Інша мати заколисує на колінах свою покалічену дитину. Тут зібралися різні люди з усіма відомими людству хворобами. Але всіх їх об'єднує одне. Вони шукають зустрічі з Ісусом, сподіваючись отримати зцілення або звільнення з Його рук.

Увага всього натовпу прикута до будинку, розташованого на одній з маленьких вуличок селища. Вулиці, що ведуть до цього будинку, забиті людьми. У дворі теж нема вільного місця.

Всюди піднесення і хвилювання. Можливо, найбільше збудження для людей настає тоді, коли вони чують радісний вигук, що час від часу долинає з будинку, а потім за мить вони спостерігають, як люди йдуть геть, прославляючи Бога за зцілення.

В один з таких моментів біля воріт у двір з'являються двоє недбало вбраних людей із зашкарублюю шкірою. Один з учнів Ісуса впізнає їх. Він біжить у дім. Саме тоді, коли він збирається повідомити своєму вчителю про прихід цих людей, ще один каліка

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

встає на ноги, підносить руки до неба і кричить, славлячи Бога за визволення від недуги.

– Господи, прийшли учні Йоана.

Ісус підвів погляд. Якусь коротку мить у його очах був неспокій.

– Виведіть усіх на двір і покличте сюди тих учнів. Негайно. – Сказавши це, Господь сів на підлогу і в задумі чекав на появу Йоанових учнів.

За мить двоє чоловіків урочисто стояли перед Ісусом. Запала довга мовчанка. Нарешті Надав порушив тишу.

– Ми прийшли від Йоана. Він у в'язниці. Ірод заарештував його за...

– Так, я знаю, – відповів Господь.

– Кілька днів тому нам дозволили відвідати вчителя. Він прикутий ланцюгами у жахливій ямі. Ходять чутки, що Ірод недовго триматиме його в живих.

Запала тиша. Надав чекав якоїсь реакції Ісуса на його слова. Не дочекавшись, він продовжив:

– Йоан послав нас до тебе, щоб поставити тобі питання. Це було його єдине прохання до нас. Ми пройшли довгий шлях, щоб знайти тебе, і тільки для того, щоб отримати відповідь на це єдине запитання.

Надав знову замовк. Знову ніхто не озивався.

– Учителю, Йоанове питання звучить так... – Надав знову зробив паузу, його обличчя спалахнуло. Нарешті він запитав:

– Ти – Месія, чи іншого маємо чекати? Ось що він хоче знати.

Запала довга приголомшлива тиша. Відчувалося, що біль огорнув серце кожного з присутніх у кімнаті. Він читався на обличчях двох Йоанових учнів і дванадцятьох учнів Ісуса, але найвиразнішим він був на обличчі самого Господа.

ДЖИН ЕДВАРДС

Ісус глибоко зітхнув. На якусь коротку мить він схилив голову, здалося, від глибокого страждання. Підвівши очі, він відповів:

– Надаве, повертайтеся до Йоана. Перекажіть йому від мене таке. Сліпі бачать і криві ходять; глухі чують. Тоді скажи моєму братові, що проповідується Добра Новина – не лише проповідується, але й приймається з радістю – і що чоловіки і жінки отримують звільнення.

Господь замовк і глибоко, важко зітхнув. А тоді повільно й рішуче продовжив.

– І останнє, Надаве... Скажи Йоанові... – На мить голос Господа замовк. У його словах був біль. – Скажи моєму братові Йоанові: «І щасливий той, хто через мене не спотикнеться».

Знову запала тиша. Ісус встав, обійняв двох віддучивачів, а тоді обернувся до своїх учнів.

– Вже пізня година. Нам час вирушати звідси. Ми повинні йти в наступне село. Будь ласка, розпустіть тих, хто чекає на вулиці.

Двоє учнів Йоана стояли приголомшені. Після того, як їхнє збентеження минуло, вони обернулись і вирушили назад. У дворі, через який вони проходили, тепер було порожньо, як і на вулицях, що вони минали.

На завтра Ісуса чекало ще одне селище. А учнів Йоана – роздуми над загадкою дня сьогоднішнього.

Але чим стане наступний день для тих, кого відправили того вечора додому? Вони всі пішли геть, не отримавши зцілення. А Йоан? Якою буде його відповідь на дивні слова троюрідного брата?

XIII

Двоє учнів Йоана присіли на слизьку підлогу темниці, що стала домом Хрестителя.

– Учителю, ми бачили твого троюрідного брата.

– Ви поставили йому моє запитання?

– Так.

– І що він відповів?

– Учителю, його відповідь дуже дивна. Ми не розуміємо її.

Йоан зітхнув, наче знав, якою буде відповідь Надава.

– Що він сказав?

– Учителю, він велів передати тобі, що сліпі, глухі й каліки отримують зір, слух і цілення. Тоді він додав, що Добра Новина проповідується і приймається з радістю.

Йоан повільно обдумував ці слова. За декілька хвилин його чоло насупилося. Нахилившись уперед, він запитав:

– Чи це все?

– Ні, учителю, він сказав ще одну річ, а потім розпустив людей і попрощався з нами. Сказав він таке: «Передай Йоанові: «І щасливий той, хто через мене не спотикнеться»».

Запала довга мовчанка. Двоє чоловіків вивчали обличчя Йоана, сподіваючись зрозуміти його реакцію на ці слова. Однак, як завжди, воно було незворушне.

Нарешті Йоан запитав:

– Де був мій троюрідний брат?

– У селищі в Галілеї, яке зветься Наїн, – відповів Надав. – Там всюди були хворі: вулиці, дороги і провулки заповнені людьми, які прагнули отримати

ДЖИН ЕДВАРДС

зцілення. Все село було переповнене стражденними душами.

– Вони отримували зцілення?

– Так, учителю, *багато хто* отримав зцілення.

На цих словах Йоан пожвавішав, його тіло випрямилось.

– Ти кажеш, *багато хто*? – запитав Йоан.

– Так, учителю, багато.

– *Багато?* – знову запитав Йоан.

Надав був спантеличений.

– Так, учителю, – знову відповів він. – Багато хто зцілювся.

– *Багато хто*, – тихо повторив пророк ніби сам до себе.

Відтак він знову нахилився вперед і запитав:

– Багато хто, Надаве? Багато, але не всі?

На якусь мить Надав розгубився, не розуміючи, про що говорить учитель. Його очі вражено спалахнули, коли він збагнув хід Йоанових думок.

– Так, учителю, ти правий. Було багато тих, хто отримав зцілення, але *не* всі.

– *Не* всі...

Відсутнім поглядом Йоан вдивлявся у простір. Чи знайшов він відповідь на питання про Ісуса, які так глибоко хвилювали його? Чи до них просто додалося кілька нових?

У цей самий час ще одна людина боролася з цією ж дилемою.

XIV

– Залиште мене, – сказав Ісус своїм супутникам.

Після цього Він вирушив до безлюдного місця, щоб усамітнитись. Ще ніколи раніше – ні за свій тридцять один рік земного життя, ні за все своє передіснування у вічності, Він не прагнув так сильно відповісти на крик і питання людини, яка щосили намагається зрозуміти таємні шляхи свого Бога.

Якщо коли-небудь мав настати час для Нього дати чітку відповідь, і якщо була б людина, з якою Він мав говорити прямо, то, безсумнівно, цей час настав і такою людиною був Йоан. Якщо хто-небудь і мав колись право на пояснення, то це троюрідний брат Ісуса, Його плоть і кров.

«Йоане, великий твій біль. Я відчуваю його. Цієї ночі тобі так відчайдушно потрібно зрозуміти Мене, збагнути Мої шляхи, зануритися у таємницю Моєї всевладної волі. Твоє серце розривається. Та, Йоане, ти не перший, хто потребує цього. Ти лише один у довгій вервиці людей, що тягнеться крізь століття, – людей, які взивали до Мене з питаннями й сумнівами. Ти лише один з голосів багатьох, які шукають відповідей і страждають, намагаючись збагнути Мої шляхи».

На цих словах перед очима Господа почали виринати картини далекого минулого.

Ісус здригнувся. Перед ним був Єгипет. Володар часу ступав вулицями міста фараона. «Я вже був тут раніше. Я ходив цими вулицями, слухав тихий плач, нарікання, молитви Мого народу... який тримали тут у рабстві».

Господь зупинився і поглянув навколо. Він міг ясно чути кожную молитву, яка промовлялась. Здава-

ДЖИН ЕДВАРДС

лося, що всі вони підносились до Нього, єднаючись з бряжчанням ланцюгів.

«Ви, нащадки чоловіка на ім'я Яків, ви так довго взивали до Мене, так довго страждали й плакали. Ви безліч разів упродовж років підносили обличчя до неба. Але небеса наче закам'яніли. Здається, ваш Бог утратив слух. Ви народжувались у рабстві. Ви росли, молили про волю, а тоді помирали, не отримавши відповіді на свої молитви. На ваше місце приходили ваші діти, скуті зношеними ланцюгами своїх батьків. Вони теж благали визволення і теж помирали з кайданами на зап'ястях».

Господь йшов далі.

«Ваші онуки підросли. Безліч разів вони приходили до Мене з молитвами, взиваючи: «Боже, визволи нас від фараона, визволи нас від цього рабовласника, який не знає нашого батька, Йосифа. О, Боже наш, поверни нас на батьківщину».

Але я не відповідав ані жодним словом. І так тривало це для вас і ваших нащадків... дванадцять поколінь.

Я залишив вас у рабстві на майже чотириста років. Ніколи за весь цей час ви не отримали відповіді на свої молитви. Ви взивали до Мене, але Я не відповідав. Ні зрозумілим словом, ні ясністю Моїх шляхів, ні поясненням Моїх цілей, ні причин, чому Я не відповідав на ваші благання. Ваші серця побивалися за Мною.

Але й Моє серце скрушалося разом з вашими.

Через чотириста років усе ще були чоловіки і жінки, які вірили в Мене! Після чотирьохсот років Мого мовчання ви досі вірили!»

У цю мить прозвучав пронизливий плач. Це був голос матері.

«О, Боже, якщо Ти чуєш, то чому не відповіда-

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

єш? Завтра це прекрасне дитя заберуть з моїх рук назавжди. Мій син буде закутий у кайдани, поневолений і довіку приречений робити цеглу біля берегів Нілу. Я помру, так більше ніколи й не побачивши своєї дитини. Він постаріє і помре в кайданах, які вони завтра вчеплять на його зап'ястя. Невже Ти не почувеш мого ридання?»

Очі Господа наповнилися слізьми.

«О Ізраїлю, ти стоїш перед одним простим фактом.

О жінко, ти, як і всі люди до тебе... як мій брат Йоан, що гние в ямі... всі ви зустрілись лице в лице з однією суворою істиною.

Ваш Бог не виправдав ваших очікувань».

XV

Картина змінилась. Це знову був Єгипет, але багато років потому. Тепер Володар часу ступив у драму не рабства, а смерті, що розгорталась навколо.

Жінки нестямно бігли вулицями, їх переслідували єгипетські воїни. Того дня вбили кожного новонародженого єврейського хлопчика. Усіх, крім одного. Цей єдиний уцілілий виріс, щоб врятувати Ізраїль від Єгипту. Але охоплені панікою матері не знали цього. Протягом усього свого життя жодна з них ніколи не знатиме, що через вісімдесят років Бог воздасть за смерть їхніх дітей і визволить Ізраїль.

«Вони не знають, – зітхнув Ісус. – Вони *дізнаються*, але не тут, не на цій землі. Все, що вони знатимуть у своєму земному житті, це те, що Я не прийшов до них у годину, коли вони найбільше цього потребували. Сьогодні вони, як і всі решта, зустрілися з Богом, Якого вони не розуміють.

ДЖИН ЕДВАРДС

Так завжди було в минулому, так буде і в усі прийдешні віки».

Картина знову змінилася. Владар простору і часу знову був у Галілеї, сам. Він знову заговорив.

«Чи ж Мені було байдуже до тих, хто жив у єгипетському рабстві; чи ж Мені було байдуже до Йова, що сидів на своїй купі попелу, або до Єремії в його брудній ямі; чи ж Мені було байдуже до мого народу, коли армії Навуходносора оточили Єрусалим і повели його в рабство; чи ж не прагнув Я дати кожному відповідь і пояснення? Якщо би міг настати один день над іншими, щоб мені сказати це, цей день був би сьогодні.

Сьогодні я маю плоть і кров. Я маю людську матір, яка любила Єлисавету і любить її сина. Вона не хоче бачити, як він помирає, і, як і всі решта, так сильно хоче зрозуміти. Сьогодні Я маю братів; Я маю сестер. Я – земна людина: з кров'ю, що тече в Моїх жилах, з людськими почуттями, з сімейними обов'язками. Ми з Йоаном – старші сини наших двох родин. Саме людськими очима Я дивлюсь на цей нечестивий вчинок Ірода. Але це не все. Куди б не подивився, Я всюди бачу Свій народ, що потрапив у обставини, створені не ним.

Якщо б мала настати мить, якої Я прагнув, аби дати відповідь на питання всіх чоловіків і жінок, то вона настала тепер. І саме тобі, Йоане, Я хотів би пояснити Мої шляхи.

Йоане, Я дивився, як ти пішов у ту пустелю дванадцятирічною дитиною. Я бачив, як твої дні посту переходили в тижні, а тижні – у роки; як ти їв відходи пустелі, вдягався у пустельне сміття. Я дивився, як твоя м'яка шкіра шкарубла. Я бачив, як ти незмірно постарів. Твою відданість Мені неможливо ні з чим

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

порівняти. Відколи Єва народила своє перше дитя, не було людини, подібної до тебе.

Я дав тобі завдання більше, ніж дав Мойсеєві. Ти – пророк більший, ніж будь-хто до тебе. Та крім того, ти рідний Мені. Ти Моя плоть і кров.

Як ніколи Я хотів би сьогодні дати відповідь на питання людини, пояснити Свої суверенні шляхи. Однак я залишаюсь для тебе, як і для всіх інших, Господом до кінця незбагненим; Богом, Який рідко дає зрозуміти, що Він чинить у житті Своїх дітей».

*«Ангели будуть молити
тебе звільнити,
Смерть буде ридати,
прийшовши тебе забирати,
Та від мене все ж
відповіді не отримаєш».*

XVI

Коли почало займатися на день у селищі Наїн, юрба людей, що зібрались там минулого вечора, зазнала величезного потрясіння. Минулої ночі Ісус покинув селище, невдовзі після того, як ввечері розпустив натовп. Він пішов, і *ніхто* не знав куди.

Того ранку мати, яка пройшла весь шлях із Дамаска з покаліченою дитиною на руках, розпочне свою довгу дорогу назад додому, продовжуючи тримати своє дороге дитя з вивернутою ніжкою, бо їй так і не судилося бути зціленою. Решту свого довгого життя ця мати питатиме себе, чому Господь не почекав ще трошки, перш ніж розпустити натовп, адже вона була наступною в черзі.

ДЖИН ЕДВАРДС

«І щаслива ти,
якщо не спотикнешся через Мене».

Того ж ранку товариш відвів старого чоловіка додому, де той до дня своєї смерті думав, що було б із його зором, якби йому вдалося потрапити до великого цілителя кількома хвилинами раніше. Але йому навів судилося життя в темряві... та у пошуку відповідей.

«І щасливий той,
хто не спотикнеться через Мене».

Ще одна мати повернеться додому зі своєю юною донькою, яка назавжди залишиться понівеченою через нещасний випадок у дитинстві. Впродовж усього цього сумного дня й наступних тижнів і років ця мати дивитиметься в обличчя своєї дитини і часто чути-ме, як та питає, чому її не зцілили того дня у Галілеї. «Зрештою, мамо, так багато інших зцілилось».

Вона даватиме їй спочатку одну відповідь, а потім іншу; але ці відповіді не задовільнять ані матір, ані доньку. Обидвоє завжди питатимуть себе, чому Господь покинув їх того вечора, і не потурбувався про них, залишившись хоча б на трохи довше. Мати помре і зійде в могилу; її дочка виросте і стане жінкою, несучи своє каліцтво по життю.

«І щаслива вона,
якщо не спотикнеться через Мене».

Хворе немовля помре. Дитина з епілепсією матиме судому до кінця свого життя. Молода дівчина буде тижнями страждати від лихоманки і болю, перш ніж одужає. Глухонімих решту свого життя проведе біля міської брами, просячи милостиню. Ці люди і багато інших з навіть трагічнішими історіями покидали село

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

Наїн того ранку... пригнічені настільки, що годі було словами описати їхні відчуття безнадії. А найгірше, що від Бога не було жодних пояснень, чому так сталося.

Багато хто змілівся. Але не всі.

«І щасливий той,
хто не спотикнеться через Мене».

XVII

Протей штовхнув важкі двері в'язниці й вийшов на сонячне світло, щоб втекти від смороду підземелля і вдихнути свіжого повітря. До нього одразу долинула музика з палацу Ірода. Того вечора він влаштував гучний бенкет для своїх друзів. «Святкує свій день народження! – згадав Протей. – Буде гуляння. Буде...»

Раптом Протея пробрав холод. Це буде якраз у стилі Ірода... Притягнути Йоана Хрестителя на бенкет, щоб позабавлятися над ним! «Певен, що він так і зробить».

Протей обернувся і поспішив до в'язниці... Він хотів попередити Йоана про те, що може з ним статися до кінця вечора. Але перш ніж капітан дійшов до камери Хрестителя, він відчув на плечі чийсь важку руку. Обернувшись, він побачив одного з особистих охоронців Ірода.

– По Йоана, чи не так? Ти прийшов по Йоана. Ірод хоче позабавлятися над ним?

– Набагато гірше, – відповів охоронець, не ховаючи своїх побоювань. – Значно, значно гірше. Саломея, дочка Іродової дружини, танцювала перед гостями. Ірод п'яний і в безпам'ятстві пообіцяв Саломеї все, що та забажає, аж до половини царства. Вона, своєю

ДЖИН ЕДВАРДС

чергою, запитала матір, чого їй попросити з огляду на таку привабливу пропозицію.

Охоронець замовк.

– Протею, здається, що сьогодні ввечері Іродові гості не будуть розважатися, насміхаючись над Йоаном Хрестителем. Ні, все буде набагато жахливіше. Йоанова голова має бути принесена на бенкет на тарелі!

Протей заточився; світ потьмарився йому в очах. Охоронець підхопив його за руку і втримав.

– Зі мною теж таке сталося, коли я почув це, – зауважив охоронець.

– І що тепер? – запитав Протей.

– Я б сказав, що Йоанові залишилось жити не більше п'яти хвилин. Приведи його до мене.

– Нехай помилують нас боги, – прошепотів Протей. – А якщо є лише один Бог, і якщо це Бог євреїв, безглуздо вірити, що Він помилує нас після того, що ми от-от зробимо.

XVIII

«Йоане, вони прийшли по тебе. Набагато раніше, ніж ти думав. За кілька хвилин тебе не стане. Немає часу посилати звістку ні твоїм учням, ні Моїй матері Марії, яка так переживала за твою безпеку. Тобі не дадуть можливості сказати комусь бодай слово. І ти не зможеш поставити Мені знову своє запитання.

Тепер вже за менш ніж чотири хвилини ти будеш мертвий. Скільки думок може промайнути у свідомості людини за чотири хвилини? Скільки сумнівів? Скільки питань? Не багато. Однак, Йоане, найгірше те, що відповідей на них *не буде*.

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

І щасливий ти, Йоане,
якщо через Мене не спотикнешся.

З тебе зняли кайдани. Перед тобою сходи. Двері наверху відчинені. Ти бачиш над собою денне світло.

Чому це відбувається з тобою, Йоане? З тобою, а не з кимось іншим?

Тобі... *відсікуть* голову? Чому? Через безсоромний танець молодої дівчини. Яка іронія.

Ти ніколи не доживеш до свого тридцятидвохліття і не дізнаєшся напевно, чому Я покликав тебе. Не дізнаєшся, чи твоє життя на цій землі було хоча б чогось варте. Ті довгі роки в палючій пустелі ти відмовляв собі у всьому, що пропонує нам ця земля, окрім їжі і води, та й тих споживав лише стільки, щоб не вмерти з голоду. Ти робив усе це заради Мене. Однак перед лицем смерті в тебе немає доказів, що твоє життя не пройшло даремно. Чи покинув тебе Я в годину, коли ти найбільше Мене потребуєш?

І щасливий ти,
якщо через Мене не спотикнешся.

Ти дійшов до верху сходів. Ти не впевнений, куди тобі накажуть повернути. Охоронець вказує ліворуч. Ти йдеш слідом. Невже це відбувається? У тебе залишилося менш ніж хвилина до неминучого фіналу. Ти згадуєш ті довгі нічні чужання перед Моїм лицем. Чи ти зрозумів Мене неправильно? Чи ти помилявся? Можливо, ти взагалі не чув Мого голосу?

За всі ті роки, що ти жив сам у пустелі, ти жодного разу не відчув любові чи розради від іншої людської істоти. Чи не дам Я тобі такої розради зараз, насамкінець? Ти ніколи не відчував радості батьківства; земного щастя від того, як твої діти залізають тобі на

ДЖИН ЕДВАРДС

коліна. Ти жодного разу в житті не пізнав жінки, ніколи не мав дружини. Тобі невідома любовна близькість. Ти навіть ніколи не мав друга. Все твоє життя було прожите заради покликання і заради Мене. Чи не відкрию я тепер, у цю останню хвилину твого життя, завісу і не дозволю побачити тобі щось... хоча б щось... із Моїх цілей у твоєму житті і у твоїй смерті? Ти помреш, питаючи себе, чому Я їв і пив, чому не постив, як постив ти, і не молився так, як ти. Чи не мав Месія бути чоловіком болів, що зазнав недуги?

Ти помреш сьогодні від рук нечистих, необрізаних поган, римлян-язичників. Але твоя смерть від їхніх рук настане лише з Мого верховного дозволу. І ти помреш, не розуміючи, чому Я дозволив статися цьому діянню, яке, здавалося б, не має жодного сенсу.

І щасливий ти,
якщо через Мене не спотикнешся.

Ти не побачиш, як натовпи людей радісно вітатимуть Мене, коли Я буду в'їжджати в Єрусалим. І не побачиш Мене розіп'ятого, і не почуєш про Моє воскресіння та перемогу над смертю. Ти помреш, не знаючи, що ти проголошував прихід нікого іншого, ніж *Сина Божого*.

До смерті залишилось кілька секунд, але на твоє питання досі немає відповіді. Ти помреш не розуміючи.

І щасливий ти, Йоане,
якщо через Мене не спотикнешся.

Перед тобою відкрили браму до внутрішнього двору. Он плаха, на яку ти покладеш голову, і он чоловік, який забере твоє життя. Тебе будуть пам'ятати як одного з найвеличніших людей, які будь-коли жили на землі. Але ти не знатимеш цього, і також не

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

чутимеш, як Син Божий скаже: «Між народженими від жінок не було більшого від Йоана Христителя».

Навіть зараз, стаючи на коліна, ти ставиш собі питання, чи ти не виявився цілковитим невдахою. Ти так багато віддав, пролив своє життя до останку, жив єдино для Бога. Однак незважаючи на це все, ти не зміг здобути таку ласку в Бога, щоб отримати від Нього одну відповідь на одне питання. Це ж було, зрештою, єдине прохання у твоєму житті.

Я не дав тобі відповіді. І ніколи не даю. Питання «чому?» завжди залишається без відповіді в усіх Моїх взаєминах з людьми; так Я дію. Але якщо б була одна людина на цій землі, якій Я пояснив би свої цілі, то це був би *ти*. І це сталося б зараз. З усіх інших чоловіків і жінок, які будь-коли жили, Я дав би відповідь *тобі*.

Йоан став на коліна і поклав голову на плаху.

«Коли Я покликав тебе, Йоане, і сказав, що ти будеш звіщати прихід Месії, ти гадав, що побачиш чудовий день Мого пришествя в славі; що матимеш цю радість, бо приготував для Мене дорогу. Але сьогодні ти зустрів Бога, якого ти не розумієш. Такою є таємниця Моєї верховної влади. Такі мої шляхи у кожному поколінні. Ніколи ще жодна людина не зрозуміла мене до кінця. І ніколи не зможе. Я завжди діятиму всупереч людським очікуванням. Моя воля звершуватиметься шляхами іншими, ніж передбачають люди.

Охоронець замахнувся. Над тобою підняте лезо. Смерть вже стоїть поряд. Помри, Мій брате Йоане, у присутності Бога, який не виправдав твоїх сподівань.

І щасливий ти,
якщо через мене не спотикнешся.

*Чи будемо ми ображатись, що
Бог відкрив нам так мало про Свої
шляхи –
чи будемо радіти, що Він відкрив так
багато?*

XIX

День, подібний до того, який чекав на Йоана, чекає на кожного з нас. Він неминуче настане, тому що кожен віруючий уявляє свого Бога по-своєму і цілком впевнений, як його Господь вчинить за тих чи інших обставин. Але твій Господь ніколи не є достоту таким, яким ти Його уявляєш.

Тепер ти зіткнувся віч-на-віч з Богом, якого ти до кінця не розумієш. Ти зустрівся з Богом, який не виправдав твоїх сподівань. Кожен віруючий має зіткнутися з Богом, який не вчинив так, як очікувалось.

Ти маєш пізнати свого Господа вірою, або ти не пізнаєш Його взагалі. Вір у Нього, покладайся на те, що в *Ньому*... а не на те, що бачиш в Його рішеннях.

Сьогодні ти ображаєшся на тих, хто безсердечно кривдить тебе. Але ні, насправді це не так. Насправді ти злишся на Бога, тому що, зрештою, ти маєш справу не з людьми, а з найвищою владою твого Господа. За всіма подіями, за всім завжди стоїть Його керуюча рука.

Питання не в тому: «Чому Бог робить це? Чому Він такий?» Питання не в тому: «Чому Він не відповідає мені?» Питання не в тому: «Я так відчайдушно потребую Його, чому Він не прийде мене врятувати?» Питання не в тому: «Чому Бог дозволив цій трагедії статися зі мною, моїми дітьми, моєю дружиною, моїм чоловіком, моєю сім'єю?» І не в тому: «Чому Бог допускає несправедливість?»

Питання перед усіма таке: «Чи підеш ти за Богом, якого ти не розумієш? Чи слідуватимеш за Богом, який не виправдовує твоїх сподівань?»

Господь вніс у твоє життя щось, чого неможливо терпіти. Тягар просто величезний. Він не мав *такого* ро-

ДЖИН ЕДВАРДС

бити! Але питання залишається: «Чи будеш ти й надалі йти за цим Богом, який не виправдав твоїх сподівань?»

«І щасливий ти,
якщо через мене не спотикнешся»

ЕПІЛОГ

– Капітане, третя камера порожня.

– Вона не довго буде такою. Мені щойно сказали, що в нас скоро з'явиться новий в'язень.

– Що він вчинив?

– Я не знаю. Завжди є ймовірність, що він так само невинний, як був Йоан.

Відповідь солдата була простою.

– Ненавиджу бачити тут таких в'язнів! У першій камері маємо в'язня, який кляне несправедливість, людей і обставини. У другій – в'язня, який виступає проти Бога через те, що Він йому зробив...

– Прибув новий в'язень, – пролунав голос з верху сходів.

– Візьми мотузку, – сказав Протей охороні. – Опустити в'язня в цю мерзенну яму.

Хто цей в'язень? Хто ця людина, яку зараз ув'язнять у третій камері? Чиє ім'я буде написано біля її дверей?

Безсумнівно одне: те, що людина потрапила сюди, було невідворотним. Невідворотним, неминучим і суверенним діянням Бога.

Ім'я в'язня? Звичайно, питання зайве, дорогий читачу. В'язень у третій камері – це *ти!*

«І щасливий ти,
якщо через Мене не спотикнешся».

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

– Брате?

– Так, Йоане.

– Ісусе?

– Так, Йоане. Це Я.

– Мій Господи і мій Боже... але в мене було стільки питань перед смертю!

– У Мене також було їх багато перед смертю. Так само, як Я не відповідав тобі, мій Отець не відповідав Мені. Ми помирили у подібних умовах.

– Ти помер? Ти помер такою ж ганебною смертю, як і я?

– Так, Йоане. Але Я воскрес із мертвих.

– Ти воскрес із мертвих? Але як?

– Ходім, брате Йоане... візьми Мене за руку. Час настав. Тепер я відведу тебе туди, де ти спізнаєш усе... так само, як і ти спізнаний.

Дорогий читачу, ніхто не може повністю зрозуміти біль, який ти відчуваєш, страждаючи у теперішній ситуації твого життя. Чи зійшов він на тебе через обставини, чи через вчинки людей, в одному немає сумнівів: перш ніж ця трагедія сталась у твоєму житті, вона спочатку пройшла через всевладну руку Бога.

«І щасливий ти...»

ПУТІВНИК ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ КНИГИ

1. Перегляньте сторінки 14–15, де описується Йоанова абсолютна відданість Богові, для якої не створювали перешкод турботи цього світу. Що потрібно вам або які тернини вам потрібно вирвати зі свого життя (див. Луки 8:15), щоб безперешкодно віддати себе Богові?
2. Ми пам'ятаємо Йоана за багато речей, і не в останню чергу за його високу оцінку Ісусом у Матвія 11:11: «Між народженими від жінок не було більшого від Йоана Хрестителя». Але в цій розповіді Йоан ніколи не відчував величі свого служіння. На вашу думку, що ви залишите після себе? Як ви гадаєте, за що люди будуть вас пам'ятати?
3. Як ви загалом реагуєте на інакодумців – людей, які вирізняються серед інших вдачею або власним вибором? Як ваше найближче оточення реагує на них? Як їх приймають у вашій церкві?
4. Як ми можемо розпізнати людину Божу? Яких ознак потрібно шукати і як нам уникнути помилкових критеріїв?
5. Йоан виступав проти фарисеїв, які обтяжили народ штучними релігійними правилами. Чи існують сьогодні релігійні або соціальні системи, які можуть завадити зв'язку людей з Богом? Що ви можете зробити, щоб змінити ці системи або протистояти їм?
6. Йоан відповів на Божий поклик і ніколи не озирався назад, хоч і мав питання. До чого Бог кличе вас? Як безоглядно і цілковито віддатись цьому поклику?

В'ЯЗЕНЬ У ТРЕТІЙ КАМЕРІ

7. Чи бувало колись, що Бог не відповідав вашим очікуванням? Як ви реагували на це? Що в результаті відбувалось у ваших з Ним стосунках?
8. Чому Ганнель і Парнах опинилися у першій і другій камерах? Як вони реагували на своє скрутне становище? Як реагуєте ви, коли стикаєтеся з труднощами чи нещастями?
9. Коли Йоанові учні прийшли до Ісуса з питанням (с. 30–32), що викликало в Нього такий біль? Як ви гадаєте, чи мав Ісус колись таку ж відповідь на ваші власні сумніви, страхи чи тривоги?
10. Перечитайте розділ XVI. Яку реакцію у вас викликає Бог, якого ми не розуміємо, який здатний зцілити багатьох, але не зцілює всіх? Чи відчували ви колись себе скривдженим Богом? Якщо так, то як Він, на ваш погляд, мав вчинити? Як ви думаєте, чому Його і далі так важко зрозуміти?
11. Згадайте про випадок, коли ви молилися або благали про щось і єдиною відповіддю була тиша. Як це вплинуло на ваші стосунки з Богом? Як ви думаєте, що Бог казав вам цією мовчанкою?
12. «Я завжди діятиму всупереч людським очікуванням. Моя воля звершуватиметься шляхами іншими, ніж передбачають люди» (с. 45). Чи ви погоджуєтесь із цією думкою автора? Що ми можемо знати про Бога? Яких припущень про Нього нам слід уникати?
13. Чому насправді ви довіряєте: своєму розумінню Бога чи Самому Богові (розділ XIX)? Коли ці поняття легко сплутати?

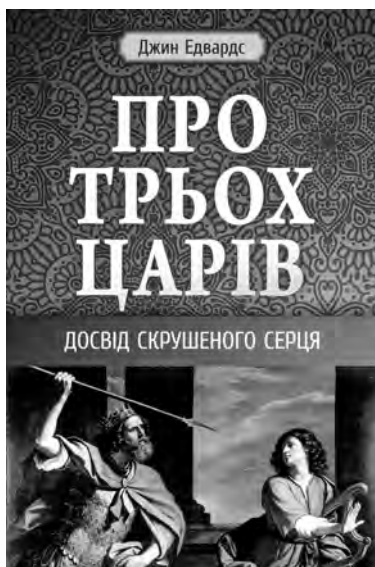

ДОСВІД
СКРУШЕНОГО
СЕРЦЯ

ПРО ТРЬОХ ЦАРІВ

Розповідаючи у формі притчі історію відносин Давида і царя Саула, а також царя Давида і його сина Авесалома, автор розкриває Божий погляд на лідерство в Його царстві та відповідає на багато болючих запитань стосовно методів керівництва в церкві, послуху та смирення перед очевидною несправедливістю, морального вибору в боротьбі за правду та духовного зростання у несприятливому середовищі, які чи не щодня виникають у віруючих

“Присвячується християнам з розбитим серцем, які покидають авторитарні групи у пошуках розради, зцілення та надії. Нехай вам вдасться відновитись і продовжити шлях з Тим, хто є свободою”

Джин Едвардс

Видавнича група «Нард»
Дорогоцінне миро
для Тіла Христового

(044) 599-1929
nard@nard.com.ua
www.nard.com.ua
fb.me/nardbooks

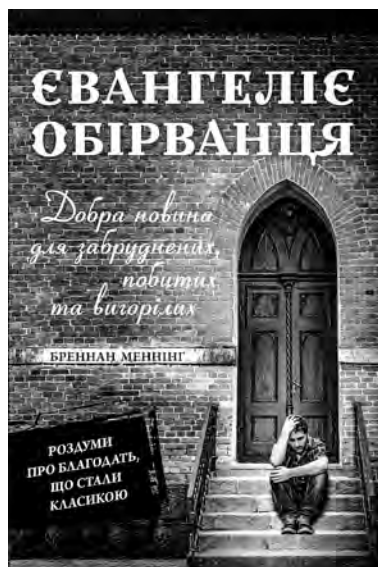
ДОБРА НОВИНА
ДЛЯ ЗАБРУДНЕНИХ,
ПОБИТИХ ТА
ВИГОРІЛИХ

ЄВАНГЕЛІЄ ОБІРВАНЦЯ

Багато з нас вірять у Божу благодать, та живемо ми так, ніби намагаємося заробити Його любов. Ми уявляємо, як Бог невдоволено хитає головою, підраховуючи наші успіхи й невдачі. Вважаємо, що треба робити щось більше чи намагатися стати кимось іншим, аби заробити Батькове вподобання.

Автор малює зовсім інше, правдиве зображення наших відносин з Богом: ми приходимо до Нього як обірванці – забруднені, побиті та виснажені. Але коли ми сідаємо біля Його ніг, Він лагідно посміхається. Він обіймає нас. Він сприймає нас не наче якихось невдах, а як обра-

“Це книга, яку я написав для себе і всіх тих, хто знесилив і сповнився нехиттю, торуючи Шлях”

Бреннан Меннінг

них – тих, на кого націлена Його любов.

Це одна з найсильніших книжок-роздумів про Божу любов та євангеліє благодаті, яка змінила у багатьох розуміння того, яким має бути життя Ісусова учня.

Видавнича група «Нард»
Дорогоцінне миро
для Тіла Христового

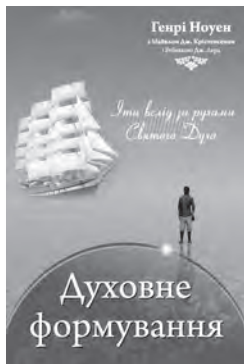
(044) 599-1929
nard@nard.com.ua
www.nard.com.ua
fb.me/nardbooks

ДУХОВНА ТРИЛОГІЯ ГЕНРІ НОУЕНА

ДУХОВНЕ КЕРІВНИЦТВО

НАСТАНОВИ НА ДОВГУ МАНДРІВКУ У ВІРІ

Надійний дороговказ для всіх людей, які перебувають у щирому духовному пошуку, ця книга вчить, як прислухатися до свого серця і створювати в ньому простір, де діятиме Бог; як серцем слухати Його у Святому Письмі, як через молитву повернутися від страху до любові і знайти справжні відносини з людьми у спільноті.

ДУХОВНЕ ФОРМУВАННЯ

ІТИ ВСЛІД ЗА РУХАМИ СВЯТОГО ДУХА

Як вести духовне життя, як навчитися дихати в ритмі Святого Духа й рухатися до Бога під час тривалої мандрівки віри – від того, що поневолює й руйнує, до визволення й повноти життя, від тьмяного до прозорого, від ілюзії до молитви, від смутку до радості, від обурення до вдячності, від страху до любові.

ДУХОВНЕ РОЗПІЗНАВАННЯ

ЧИТАННЯ ЗНАКІВ ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ

Божественні настанови можна відшукати в книжках, що ми читаємо, у природі, що нею милуємося, у людях, яких зустрічаємо, і в подіях, які переживаємо. Практика розпізнавання допоможе нам віднайти і перевірити своє покликання, впевнитися в тому, коли діяти, коли чекати, а коли дозволити, щоб нас вели вперед.

Видавнича група «Нард»

Дорогоцінне мирозданнє
для Тіла Христового

(044) 599-1929

nard@nard.com.ua

www.nard.com.ua

fb.me/nardbooks

Художньо-публіцистичне видання

Джин Едвардс

В'язень у третій камері

Переклад *Марина Білонога*

Редагування та підготовка до друку *Олексій Єфетов*

Підписано до друку 20.08.2020.

Формат 60x84/16. Папір книжковий. Друк офсетний.

Тираж 2000 прим. Умовн. друк. арк 3,26.

Замовлення № 01/08/2020

Видавець *ФОП Єфетов О.В.*, м. Київ

Тел. (044) 599-1929

www.nard.com.ua

E-mail: nard@nard.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 1700 від 24.02.2004.

Друк: *ФОП Поліщук О.В.*, м. Київ

Тел. (044) 592-1349

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2142 від 31.03.2005.